

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2020 m. rugpjūčio 19 d. Nr. V 2020/(21.27.E-2101)-242-338
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir ERGO Insurance SE, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2019 m. rugpjūčio 28 d. draudikas ir pareiškėjas sudarė Gyvūnų draudimo sutartį (draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbiami*), toliau – draudimo sutartis), kuria apdrausta 40 danielių, draudimo laikotarpis – nuo 2019 m. rugpjūčio 29 d. iki 2020 m. rugpjūčio 29 d. Draudimo liudijime nustatyta, kad sutartimi draudžiama nuo šių rizikų: ugnies, gamtos jėgų, užkrečiamų pavojingų ir labai pavojingų ligų, vagystės, trečiųjų asmenų tyčinės veikos.

2020 m. kovo 17 d. pareiškėjas informavo draudiką, kad siautusios audros metu vėjas nuvertė medį, kuris, nukritęs ant aptvaro, kuriame buvo laikomi gyvūnai, tvoros, ją sugadino ir dėl to gyvūnai pabėgo iš aptvaro.

2020 m. kovo 25 d. draudikas informavo pareiškėją, kad įvykį pripažino nedraudžiamuoju. Draudikas nurodė, kad pagal taikomų Ūkinių gyvūnų draudimo taisyklių Nr. 039 (toliau – Taisyklės) nuostatas audros atveju atlyginama žala gyvūnams dėl tiesioginio audros poveikio ir dėl audros ant gyvūnų užverstų medžiagų ar kitų objektų. Šiuo atveju įvykis neatitiko audros, kaip draudžiamojo įvykio, sąlygų.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko sprendimu ir pateiktoje pretenzijoje nurodė, kad pagal Taisyklių 16 punktą draudžiamuoju įvykiu yra laikomas gyvūno žuvimas, dingimas, gaisimas, priverstinis paskerdimas ar sunaikinimas, taip pat humaniškas gyvūno nužudymas Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) patvirtintais metodais, kai sergantis gyvūnas kenčia skausmus. Taisyklių 16.2 papunktyje nustatyta, kad nepaaiškinamojo dingimo atveju žala yra neatlyginama. Pareiškėjo vertinimu, situacija atitiko draudžiamojo įvykio sąlygas – gyvūno dingimą, kurį pareiškėjas paaiškino (t. y. gyvūnai dingo dėl audros).

Draudikui netenkinus pareiškėjo pretenzijos, jis kreipėsi į Lietuvos banką su prašymu nagrinėti vartojimo ginčą. Pareiškėjas nurodė, kad draudimo sutarties 17 skyriuje numatyti nedraudžiamieji įvykiai, tačiau tarp jų nėra įtrauktas gyvūno dingimas. Priešingai, gyvūno dingimas nurodomas 16 skyriuje, apibrėžiant draudžiamuosius įvykius. Taisyklėse nepateiktas termino „dingimas“ apibrėžimas, tačiau visuotinai suprantama, kad dingti reiškia „nustoti būti, prapulti“. Draudikas nepagrįstai remiasi Taisyklių 16.2.3 papunkčiu, kuriame pateikiamas piktavališkos trečiųjų asmenų veiklos paaiškinimas, o ne dingimo sąvoka. Pagal Taisyklių 16.3.1 papunktį, draudimo išmoka yra mokama už nuostolius apdraustiems gyvūnams dėl tiesioginio audros poveikio. Šiuo atveju situacija atitinka Taisyklių 16 punktą, t. y. gyvūno dingimą, kurį draudėjas paaiškino (dingo dėl audros). Draudikas nepagrįstai teigia, kad dėl audros nebuvo tiesioginio poveikio gyvūnams.

Pateiktame atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė su pareiškėjo reikalavimais nesutinkantis. Tarp šalių nėra ginčo, kad pareiškėjas buvo tinkamai supažindintas su draudimo sutarties sąlygomis. Šią aplinkybę pagrindžia ir pareiškėjo parašas draudimo liudijime, kuriuo pareiškėjas patvirtino, kad buvo supažindintas su Taisyklėmis ir jam buvo įteikta jų kopija, o Taisyklių sąlygos – suprantamai išaiškintos. Pareiškėjas bando aiškinti ir taikyti Taisyklių sąlygas, nepaisydamas jų nuoseklumo ir sistemiškumo. Dėl to pareiškėjas nepagrįstai teigia, kad ginčo įvykiui kvalifikuoti draudžiamuoju pakanka tik audros

ir gyvūnų dingimo faktų.

Draudikas nurodė, kad draudžiamieji įvykiai yra reglamentuoti Taisyklių 16 straipsnyje. Pagal jį draudžiamuoju įvykiu laikomas gyvūno žuvimas, dingimas, gaišimas, priverstinis paskerdimas ar sunaikinimas, taip pat humaniškas gyvūno nužudymas VMVT patvirtintais metodais, kai sergantis gyvūnas kenčia skausmus. Tame pačiame straipsnyje numatyta, kad draudimo apsaugos apimtis nustatoma pasirenkant toliau Taisyklių 16 straipsnio punktuose nurodytas draudimo rizikas. Draudimo liudijime draudikas su pareiškėju individualiai susitarė, kad gyvūnai bus apdrausti ne nuo visų minėtame straipsnyje išvardytų rizikų, o nuo ugnies, gamtos jėgų, užkrečiamų pavojingų ir labai pavojingų ligų, vagystės, trečiųjų asmenų tyčinės veikos.

Taisyklių 16 punkte aprašoma kiekviena draudimo rizika ir nurodomos būtinos draudimo išmokos sumokėjimo sąlygos. Pagal Taisyklių 16.3 papunktį, gamtos jėgų rizika yra apibrėžiama kaip audros, krušos, staigaus ir nenumatyto potvynio, liūtis, sniego slėgio, grunto įkritimo, grunto nuslydimo, saulės, šilumos ar šalčio poveikis apdraustiems gyvūnams. Šiam ginčui aktualaus audros draudžiamąjį įvykių sąlygos pateikiamos Taisyklių 16.3.1 papunktyje. Pagal Taisyklių 16.3.1 papunktį, draudžiamuoju įvykiu laikoma audros, apibrėžiamos kaip nuo klimato priklausančių oro masių judėjimas, esant vėjo stiprumui daugiau kaip 18 m/s, poveikis gyvūnams Taisyklių 16.3.1.1 ir 16.3.1.2 papunkčiuose nustatytomis sąlygomis. Pagal Taisyklių 16.3.1.1 ir 16.3.1.2 papunkčius, draudimo išmoka mokama už nuostolius apdraustiems gyvūnams dėl tiesioginio audros poveikio; dėl audros ant gyvūnų užverstų medžių ar kitų objektų.

Pagal Lietuvos kalbos žodyną, žodis „tiesioginis“ reiškia „tiesiog susijęs, santykiaujantis be tarpo, be tarpininko ar be tarpininkavimo“ (žr.: <http://www.lkz.lt/?zodis=tiesioginis&lns=-1&les=-1&id=26056530000>). Ši aplinkybė patvirtina, kad būtina draudžiamąjį įvykių sąlyga yra nuo klimato priklausančių oro masių, esant vėjo stiprumui daugiau kaip 18 m/s, betarpiškas poveikis gyvūnams.

Faktinės aplinkybės rodo, kad judančios oro masės tiesiogiai veikė ne gyvūnus, o medį, kuris nukrito ant tvoros, ją sugadino ir dėl to gyvūnai pabėgo iš aptvaro. Taigi, nebuvo tiesioginio oro masių poveikio gyvūnams, taip pat jokie objektai nebuvo užversti ant gyvūnų ir dėl to ginčo įvykis neatitinka Taisyklių 16.3.1 papunktyje nustatytą draudžiamąjį įvykių požymių.

Taisyklių 16.2 papunktyje ir tolesniuose papunkčiuose nurodoma draudimo apsaugos nuo vagystės, piktavališkų trečiųjų asmenų veikos apimtis. Taisyklių 16.2.3 papunktyje pateikiamas piktavališkos trečiųjų asmenų veikos apibrėžimas. Pagal minėtą papunktį, piktavališka trečiųjų asmenų veika – bet koks tiesioginis apdrausto gyvūno žuvimas, sunaikinimas, sužalojimas ar dingimas dėl tyčinių trečiųjų asmenų veiksmų. Minėtos aplinkybės pagrindžia, kad apdraustų gyvūnų dingimas yra laikomas draudžiamuoju įvykiu tik tuo atveju, jeigu gyvūnai dingsta dėl tyčinių trečiųjų asmenų veiksmų. Šiuo atveju gyvūnai pabėgo, nes medis nukrito ant tvoros ir ją sugadino. Taigi, nėra draudžiamąjį įvykių sudėties ir minėto Taisyklių 16.2.3 papunkčio pagrindu.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Kaip matyti iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų ir informacijos, tarp šalių ginčas kilo dėl įvykių pripažinimo draudžiamuoju.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Draudikas atsisakė pripažinti įvykį draudžiamuoju, nes, jo nuomone, įvykis neatitiko nė vieno iš draudimo sutartyje nustatytų draudžiamųjų įvykių sąlygų.

Pažymėtina, kad taikant ir aiškinant draudimo sutarties – draudimo liudijimo ir

Taisyklių – sąlygas, jos turi būti vertinamos sistemaiškai.

Draudimo liudijimo, kuriame nurodomos individualiai šalių sutartos sutarties sąlygos, skiltyje „Draudžiamieji įvykiai (galioja tik pažymėti X)“ minėtu ženkle yra pažymėta ugnis, gamtos jėgos, užkrečiamos pavojingos ir labai pavojingos ligos, vagystė, trečiųjų asmenų tyčinė veika. Kaip matyti iš draudimo sutarties dokumentų, draudimo liudijime draudimo apsaugos apimtis nurodoma tik įvardijant konkrečias draudžiamas rizikas, o jų taikymas detalizuojamas bendrosiose sutarties sąlygose – Taisyklėse. Kaip minėta, pareiškėjas raštu draudimo liudijime patvirtino, kad gavo ir susipažino su Taisyklėmis, pareiškėjui išaiškintos jų nuostatos.

Taisyklių 10 punkte nustatyta, kad draudimo objektas yra turiniai interesai, susiję su apdraustųjų gyvūnų žuvimu, gaišimu, dingimu, priverstiniu skerdimu, sunaikinimu dėl 16 skyriuje išvardytų bei draudimo liudijime nurodytų draudžiamųjų įvykių. Taigi, su gyvūnais susijusi žala turi atitikti draudžiamųjų įvykių, dėl kurių susitarė šalys, sąlygas, nustatytas 16 Taisyklių punkte.

Taisyklių 16 punkte nustatyta: „Draudžiamuoju įvykiu yra laikomas gyvūno žuvimas, dingimas, gaišimas, priverstinis paskerdimas ar sunaikinimas, taip pat humaniškas gyvūno nužudymas VMVT patvirtintais metodais, kai sergantis gyvūnas kenčia skausmus. Draudimo apimtį galima pasirinkti nuo šių žemiau išvardytų rizikų (draudiminio įvykio priežasčių), jas įvardijus draudimo liudijime.“ Toliau Taisyklių 16 punkte išvardijamos ir aptariamoms konkrečių draudžiamųjų įvykių sąlygos.

Įvertinus visas Taisyklių nuostatas ir konkrečiai Taisyklių 16 punkto sąlygą, matyti, kad pirmame šio punkto sakinyje išvardijami visi pagal Taisyklės sudaromas sutartis galimi neigiamo poveikio gyvūnams pasireiškimo būdai (įskaitant dingimą). Kurie konkrečiai iš šių būdų ir kokiais atvejais bus aktualūs konkrečiam draudėjui, nustatoma pagal draudimo liudijime nurodytą draudimo apsaugos apimtį ir Taisyklių 16 punkte pateikiamas atitinkamų draudžiamųjų įvykių sąlygas. Pažymėtina, kad bendrosiose draudimo sutarties sąlygose pateikiamas itin bendro pobūdžio draudžiamąjį įvykių apibrėžimas turi būti aiškinamas atsižvelgiant ne tik į kitas, jį detalizuojančias Taisyklių nuostatas, tačiau ir į individualiai aptartas sutarties sąlygas, t. y. į konkrečius draudžiamuosius įvykius, dėl kurių liudijime susitarė sutarties šalys.

Įvertinus tiek 16 Taisyklių punktą, tiek kitas Taisyklių nuostatas, matyti, kad pagal Taisyklės gyvūno dingimas, kaip draudžiamąjį įvykių sąlygą, nurodomas tik apibrėžiant vieną iš draudžiamųjų įvykių – piktavališką trečiųjų asmenų veiką. „Vagystės, piktavališkos trečiųjų asmenų veikos“ rizikai yra skirtas Taisyklių 16.2 papunktis, kurio 16.2.3 papunktyje pateikiamas piktavališkos trečiųjų asmenų veikos apibrėžimas: „tai bet koks tiesioginis apdrausto gyvūno žuvimas, sunaikinimas, sužalojimas ar *dingimas* dėl tyčinių trečiųjų asmenų veiksmų.<...> Nepaaiškinamojo dingimo atveju, žala yra neatlyginama“. Kitų nuostatų, kuriose gyvūno dingimas būtų įvardijamas kaip kito draudžiamąjį įvykių sąlyga, Taisyklėse nėra nurodyta.

Kaip matyti šiuo atveju gyvūnų dingimas yra susijęs ne su piktavališka trečiųjų asmenų veika, o su audra, dėl kurios nukritęs medis sulaužė aptvaro tvorą, todėl iš jo pabėgo gyvūnai. Nesant duomenų apie piktavališką trečiųjų asmenų veiką, atsižvelgdamas į įvykio aplinkybes, draudikas jį pagrįstai vertino pagal kitą draudimo sutartyje nustatytą – gamtos jėgų – riziką.

Audra yra viena iš Taisyklių 16.3 papunktyje nurodytų gamtos jėgų, kurios pagal sutartį laikomos draudžiamomis rizikomis. Taisyklių 16.3.1 papunktyje pateikiamas audros rizikos apibrėžimas ir jo sąlygos: „audra – tai nuo klimato priklausančių oro masių judėjimas, esant vėjo stiprumui daugiau kaip 18 m/s. Draudimo išmoka yra mokama už nuostolius apdraustiems gyvūnams: 16.3.1.1. dėl tiesioginio audros poveikio; 16.3.1.2. dėl audros ant gyvūnų užverstų medžių ar kitų objektų“.

Sutiktina su draudiku, kad šiuo atveju duomenų apie užverstus ant gyvūnų objektus nėra. Taip pat nėra duomenų, kad žala būtų kilusi dėl tiesioginio oro masių poveikio gyvūnams. Taigi, šiuo atveju įvykis neatitiko draudimo sutarties sąlygų, pagal kurias audra būtų laikoma draudžiamuoju įvykiu, todėl draudikas pagrįstai konstatavo šią aplinkybę.

Pareiškėjas nurodo, kad šiuo atveju gyvūnai dingo dėl audros (t. y. dingimas nėra nepaaiškinamas, kaip nustatyta Taisyklių 16.2 papunktyje¹), todėl įvykis turėtų būti pripažintas draudžiamuoju. Vis dėlto pažymėtina, jog tam, kad įvykis būtų pripažįstamas

¹ Kaip minėta, šis Taisyklių papunktis reglamentuoja „Vagystės, piktavališkos trečiųjų asmenų veikos“ riziką.

draudžiamuoju, turi būti nustatomos visos draudimo sutartyje įtvirtintos konkretaus draudžiamąjį įvykio sąlygos. Šiam ginčui aktualus įvykis pilnai neatitiko nė vieno iš draudimo sutartyje nustatytų draudžiamųjų įvykių sąlygų (nei audros, nei piktavališkos trečiųjų asmenų veikos), todėl draudikas pagrįstai atsisakė atlyginti žalą.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Reguliuojamos rinkos priežiūros skyriaus
viršininkas, pavaduojantis Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Vaidas Cibas